

Yazar **Mine Soysal**, günümüzde çocuklara hangi kitabı okuyacağının dayatılmasının kabul edilemeyeceğini söyledi

Çocuğa okuyacağı kitap dayatılamaz

VURAL KÖSE

ADANA (GÜNAYDIN)- Kitap okuyan toplumların özgürleşebildiğinin altını çizen Güneşiği Yayınevi kurucusu ve çocuk kitapları yazarı **Mine Soysal**, son dönemlerde çocuk kitaplarına getirilmek istenen sansürün kabul edilemez bir durum olduğunu belirtti. Soysal, iletişim teknolojileriyle sarmalanan çocuklara hangi kitapları okuyacağının dayatılmasının ise insanlık dışı bir durum olduğunu bildirdi. Kitap okuyan toplumların özgürleşebileceğini dile getiren Soysal, siyasi iktidarların her zaman güdebileceği insanlar istediğini savunarak bunun çok dramatik bir durum olduğunu ifade etti.

SANSÜR KABUL EDİLEMEZ

Çukurova Kitap Fuarı'nda okuyucularıyla buluşan yazar **Mine Soysal**, gazetemizin sorularını yanıtladı. Son dönemlerde sakıncalı olduğu gerekçesiyle dünya klasikleri arasında yer alan "Fareler ve İnsanlar", "Şeker Portakalı" ile Türkiye'nin ünlü mizah yazarı Muzaffer İzgü'nün "Zıkkımın Kökü" gibi çocuk kitaplarına yönelik sansür girişimlerini değerlendiren Soysal, hiçbir kitabın, özellikle de edebiyat kitabının sansürlenmesinin, yasaklanmasının kabul edilemeyeceğini söyledi.

TOPLUMSAL BİR

TEMBELLİK DURUMU

Türkiye'de insanların kitap okumak yerine bir araya gelip sohbet etmeyi daha çok sevdiğini dile getiren Soysal, kulaktan dolma bilgilerle yaşamın çok rahat sürdürülebileceği kanısının yaygın olduğunu ifade etti. Edebi eserleri okumanın biraz çaba gerektiren düşünsel bir faaliyet olduğunun altını çizen Soysal, bu konuda toplumsal olarak bir tembelliğin var olduğunu kaydetti.

GELECEK UMUDU

OLMAYAN ANLAYIŞLAR

Edebiyatın denetlenebilen bir alan olduğu yönündeki inanışların yanlış olduğunu ifade eden Soysal, böyle bir şeyin mümkün olmadığını yineleyerek, "Edebiyatın okuru olmayı başarabilen insanlar edebiyatın binlerce yıldır insanlığın kültür tarihi içinde nasıl büyük bir nehir yatağı olarak aktığını anlayabiliyor. Onların geriye dönüp gördüğü baktığı insanlık tarihi bambaşka olduğu için geleceğe de bambaşka bakabiliyorlar. Ancak, bu baskıcı ve denetleyici anlayışlar, bugün herhalde kendi çıkarlarından başka bir gelecek umudu olmayan anlayışlar. Ve çok açıkçası bana ürkütücü geliyorlar. Edebiyatın dokunulabilir, değiştirilebilir bir şey olduğunu sanmak gerçekten ne kadar uzağında olduklarını bize gösteriyor ki; bu da çok üzüntü verici bir şey. İnşallah onlar da bir gün edebiyat okuma zevkini tadalarlar diye umut etmek istiyorum" dedi.

SANSÜR SANATIN HER ALANINDA

Tolunda var olan sanatın her dalının eğilip bükülebileceği düşüncesinin yanlışlığına da değinen **Mine Soysal**, "Kendimize 'Bu mükemmel bir bütünün nasıl en doğal parçası olabilirim' diye sorabilirsek kendimize belki her şey yolunda gidecek" diye konuştu.

İNSANLIK DIŞI BİR DURUM

Birçok kitabın örf ve adetlere uygun olmadığı gerekçesiyle şikayet edildiğine dikkati çeken Soysal, bu durumun artık normalleşmeye başladığını kaydetti. Eskiden öğretmenlerin Talim ve Terbiye Kurulu onayı olmayan kitapları öğrencilere okutmadığını anımsatan Soysal, 2004 yılında "100 Temel Eser" listesi uygulamasına geçildiğini ifade ederek, okutulabilecek kitapların bu listeye sınırlandırıldığına dikkati çekti.

Edebiyatın canlı bir olgu olduğunu dile getiren Soysal, "Çocuklarımıza edebiyat tarihinin önemli yazarlarının 80-100 sene önce yazılmış çok önemli yapıtlarını edebiyat tarihi içinde okutmayı beceremiyoruz. Bugün 'Okuyabileceğiniz şeyler bunlar, geri kalanını da okuyamazsınız' diye işleyen bir sistemle ilet-

şim teknolojileriyle sarmalanan çocuklarımıza bugün böyle bir şeyi reva görmek bana göre insanlık dışı bir durum" değerlendirmesini yaptı.

SİYASİ OTORİTELER

GÜDEBİLECEĞİ HALK İSTER

Kitap okuyan toplumların özgürleşebildiğinin altını çizen **Mine Soysal**, insanın hem birey olarak hem de toplum içinde daha özgür daha sorgulayıcı daha düşünerek davranması gerektiğini anlattı. İnsanın, geçmişte yaşananları, bugünkü durumu ve yarın ne olacağını sorgulayarak hayatın içinde var olabileceğini vurgulayan Soysal, şöyle konuştu: "Okumak, edebiyat, düşünmek gibi kavramlar en büyük nehir-

lerdir. İnsanın kendini içine atıp özgürce akıp gidebileceği, bir yandan da hayatta hiçbir zaman geçemeyeceği kıyılardan geçirebilmesine güvenebileceği çok az sayıdaki büyük dinamikten biridir. Ama maalesef siyasi otoriteler yöneteceği insan topluluklarının özgürleşmesini istemezler. Tarih boyunca hep bu böyledir.

Siyasi otoriteler kolay güdebileceği, ağzından çıkan her lafı önüne koyacağı, her lokmaya muhtaç hissedilen bir halk ister. Ne yazık ki Anadolu topraklarında biz buna hala izin veriyoruz. Çok dramatik bir şey bu."

ÇOCUKLARI DEV

BİR DENİZ BEKLİYOR

Çocukların kitap okuma alışkanlığı kazanabilmesi için yayınevlerinin nitelikli kitap çıkarması gerektiğini, bununla birlikte çocuğa okumanın bir oyun bahçesi gibi özgürce içinde oynayabileceği bir alan olarak sunulması gerektiğini anlatan Soysal, çocukların da yetişkinler gibi kitapları iyi zaman geçirebileceği, kendini iyi hissettiren, bir

alan olarak gördüğünü aktardı. Soysal, "Çocuklar, merak uyandırıcı, akıllı, inandırıcı kurgular, kahramanlar, alıp götüren iyi hazırlanmış kitaplarla buluştuğu sürece kendi seçimlerini oluşturuyor. O zaman da ben bunu severim bunu sevmiyorum diyerek suya taşlar koyup suyun üzerinde yürümeye başlıyor. Bu yürüyüşü başlatmadan çocuğa 'Sen şunu oku ve bundan sonra da bizim söyleyeceğimiz şeyleri okuyacaksın' diye metazori bir okuma keyfi sağlayamayız. Alışmasını istediğimiz şey kendisini zenginleştirici, müthiş bir keyif serüveni yaratabilmek olmalı. Onu sağlayacak olan şey zaten nitelikli kitaplardır. Nitelikli kitaplar özgür bırakılmalı, Yani çocukları denetleyici, bu baskıcı anlayışın tam tersine yatırırız zaten edebiyat dev bir deniz olarak onları bekliyor" şeklinde konuştu.

FANTASTİK EDEBİYATTAN KORKAN BİR TOPLUMUZ

"Okullarda bilim kurgu ve fantastiği yasaklayan bir milletiz" diyen Soysal, bu tür kitapların çocuğun edebiyata sıçrayıp gittiği türler olduğuna dikkati çekti. Soysal, "Öyle bir sıçratır ki kendini birden bire bir Tolkien okuru ya da bambaşka ustaların okuru olarak bulur çocuk Ama fantastik edebiyattan korkan bir toplumuz. Gerekçesi ise kendi halk kültürünü bile unutan, ona bile yabancılaşma ile karşı karşıya olan son derece kısırlaştırılmış bir kültürel yaşam içinde sıkışmış bir toplum olmamız. Çünkü halk kültürümüzde bütün bunlar var. Fantastik edebiyatın her türlü ögesi var ama biz onları bile unutmaya meyilliyiz. Böyle bir popüler sandığımız basit bir takım yaşamlarla yetinmeye alıştırılıyor ama bütün bunlar genç çocuklar ve gençler bu işleri değiştirecekler" dedi.